

Številka zadeve: U-I-156/11-29, Up-861/11-25

Datum odločbe: 10. 4. 2014

Področje: dostop invalidov do volišč, enako obravnavanje

Izrek: ugotovitev neskladja z ustavno in določitev roka za odpravo neskladnosti,

Dodatno: mnenje vlade

Odločitev: število glasov **8 : 1** (glede 1. In 2. točke izreka; soglasno glede 3. točke izreka);
število 1

SAMO ZA: Mozetič, Deisinger, Jadek Pensa, , Korpič – Horvat, Petrič, Pogačar, Sovdat in
Zobec

SAMO PROTI: Klampfer (glede 1. In 2. točke izreka)

OLM1: Klampfer (glede 1. In 2. točke izreka)

POVZETEK ZADEVE:

Trije posamezniki so vložili pobudo za začetek postopka za oceno ustavnosti prvega odstavka 79.a člena Zakona o volitvah v Državni zbor in Zakona o lokalnih volitvah glede ureditve volišč za invalide. Trdili so, da omenjena zakona kršita 9. člena Konvencije o pravicah invalidov, ki določa, da morajo države pogodbenice s sprejetjem ustreznih ukrepov, ki zajemajo tudi odpravljanje ovir pri dostopnosti do stavb, invalidom zagotoviti, da imajo enako kot drugi dostop do fizičnega okolja, prevoza, informacij in komunikacij ter do drugih objektov, naprav in storitev, ter s 14. in 44. členom Ustave. Eden izmed pobudnikov pa je iz podobnih razlogov vložil tudi ustavno pritožbo zoper sodbo Vrhovnega sodišča št. I Up 35/2011 z dne 5. 5. 2011 v zvezi s sodbo Upravnega sodišča, Oddelka v Mariboru, št. II U 313/2010 z dne 22. 9. 2010.

Vlada je v svojem mnenju poudarila, da je obstoječa ureditev ustrezna. Razširitev dostopa invalidov do vseh volišč je v Republiki Sloveniji povezana z nesorazmernimi stroški, kar naj bi bilo nevzdržno v času javnofinančne krize, in bi pomenilo poseg v lastninsko pravico lastnikov stavb.

Ustavno sodišče je ugotovilo, da 79.a člena Zakona o volitvah v Državni zbor krši 14. člen v zvezi z drugim odstavkom 43. člena Ustave, saj ne določa ustavno dopustnega razloga za poseg v pravico do nediskriminacijskega obravnavanja invalidov glede dostopa do volišč kot tudi glede njihove opremljenosti s posebej prilagojenimi glasovalnimi napravami pri uresničevanju volilne pravice (1. točka izreka). Ustavno sodišče je nato zakonodajalcu določilo rok dveh let za odpravo ustavne neskladnosti. V tretji točki izreka pa je Ustavno sodišče zavrglo zgoraj omenjeno ustavno pritožbo, ker je pritožnik svoj cilj dosegel že z pobudo.

Sodnica Klampfer je kot edina podala odklonilno ločeno mnenje zoper 1. In 2. točko izreka, kjer je utemeljevala, da je Ustavno sodišče že v predhodnih odločitvah, še posebej v sklepu št. U-I-25/10, poudarilo, da morajo volilne komisije omogočiti učinkovit dostop invalidov do volišč, zato naj ne bi bilo potrebe po novi odločitvi, saj gre predvsem za vprašanje

ustavnoskladne uporabe zakona v posameznem volilnem postopku. Ker pobudnik ni navajal novih razlogov, je glasovala za zavrnitev njegove pobude.

EKONOMSKA DIM.	1	2	3	4	5
Pozicija sodbe in protisodbe	Nerazporejeno				

Odločba se v ničemer ne nanaša na varovanje tržnih svoboščin ali državnih posegov vanje, zato ekonomska dimenzija ni podana.

DRUŽBENA DIM.	1	2	3	4	5
Pozicija sodbe in protisodbe	S				PS
Pozicija LM		LM			
OLM1: Klampfer		2			
ZA: vsi ostali	1	0,5			

Družbena dimenzija je podana v vodoravnem razmerju med invalidi kot ranljivo skupino prebivalstva in večino prebivalstva glede dostopa do volišč in glasovanja. US je ugotovilo, da trenutna ureditev neenakopravno obravnava invalide glede dostopa do volišč in glasovanja, je podana **pozicija odločbe 1**.

Nasprotna odločba bi pomenila, da bi US zanemarilo načeli enakega obravnavanja in potrebe po posebni obravnavi invalidov, zaradi njihovega ranljivega položaja, glede dostopa do volišč, zaradi česar ima proti odločba ima **pozicijo 5**.

Odklonilno LM ima pozicijo 2, ker je sodnica glasovala proti odločbi, ker naj bi US že v prejšnjih odločitvah sprejelo podobne zaključke, ki pa se niso spoštovali v praksi.

AVTORITARNA DIM.	1	2	3	4	5
Pozicija sodbe in protisodbe	S				PS
Pozicija LM		LM			
OLM1: Klampfer		2			
ZA: vsi ostali	1	0,5			

US je v odločbi odločilo, da mora zakonska ureditev bolj celovito omogočiti enakovreden dostop invalidov do volišč in do glasovanja, saj se že obstoječa zakonodaja ni ustrezno izvajala. S tem je dalo prednost pravicam invalidov do enakega obravnavanja in poseglo v avtoriteto države pri izvajanju zakonov oziroma sankcioniralo njihovo neustrezno izvajanje, zato ima odločba **pozicijo 1**.

PS ima **pozicijo 5**, saj bi v tem primeru US v celoti zavrnilo argumente pobudnikov in bi ugotovilo ustavno skladno veljavne ureditve. S tem bi dalo prednost avtoritarni pravni naravi normativnega reda, ker bi ugotovilo, da je ureditev dostopa invalidov do volišč do glasovanja ustrezno in primerno urejena.

Sodnica Klampfer glasovala proti odločbi, ker naj bi US že v prejšnjih odločbah sprejelo isto odločitev, ki pa se ni spoštovala v praksi, zaradi česar se je posredno strinjala z odločitvijo večine, zato ima odklonilno ločeno mnenje **pozicijo 2**.

MEDNARODNA PRAVNA VPETOST (OCENA OD 1 DO 4 ali neocenjeno-NC)		
Odločitev in sodniki ZA	3	<i>Odločba se sklicuje na mednarodno pravo, vendar ga ne uporabi kot enega odločilnih argumentov.</i>
OLM1: Klampfer	1	<i>Se ne sklicuje na mednarodno pravo.</i>

NAKLONJENOST VLADI (OCENA OD 1 DO 4 ali neocenjeno - NC)		
Odločitev in sodniki ZA	1	<i>Odloči drugače kot sledi iz mnenja vlade.</i>
OLM1: Klampfer	3	<i>Odloči tako, kot sledi iz mnenja vlade, vendar z vsebinsko drugačno utemeljitvijo.</i>